

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok
reklamációk
küldendők

Székelyudvarhely,
ev. ref. papi lakás.

Előfizetési pénzek,
Becsek-Dániel Fia
könyvnyomdájába inté-
zendők: Sz.-udvarhely
Árpád-utca 3.

Vajda Ferencz

<p>FŐSZERKESZTŐ: NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.</p> <p>FELELŐS SZERKESZTŐ: VAJDA FERENCZ, székelyudvarhelyi ref. pap</p>	<p>KIADJA: Az Erdélyi Ref. Egyházkerület »Egyházi Értekezlete«</p>	<p>Megjelenik: minden vasárnap egy iven.</p> <p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor. Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.</p>
---	--	---

Aratás előtt.

Az alföld délibábos rónáin már megkezdődött az aratás. Hangzik szerteszét az aratók dala. Fegy a kasza, s nyomában gyűl a marok. Gyéren gyűl az igaz, de gyűl. Alig egy-két hét s a magasabb vidékek lakói is foghatják a sarlót, mert addig a jó Isten aratásra érleli a gabonát. A magyar gazda közönség régen nézett ilyen várakozással az aratás elé, mint az idén. Aggódott, ha vajjon, a jó Isten megadja-e a mindennapi kenyeret. Az aggodalom nem volt ok nélkül való, mert jó husz esztendő óta nem volt hazánkban ilyen száraz tél- és tavasz, mint az idejé. Eső nélkül, égi harmat nélkül nincs áldás. A magyar nép pedig földmivelésből él. Ha az áldott anyaföld megvonja áldását, vagy csak kevesebb mértékben adja, mint más években, rögtön megbomlik a háztartásban az egyensúly. Az idejé gabona termést tekintve pedig alapos a kilátás, hogy meg fog billenni. A nagy szárazság miatt alig, ha fél-közepes termést nyerünk.

Ez a körülmény, méltán vonhat nehéz gondot lelkünkre. De miatta elcsüggednünk nem szabad. Hiszen Isten az ő ígéretét most is beváltotta. A kegyes Noénak ígérte vala: *Mig a föld lesz, vetés és aratás, hideg és meleg, tél és nyár lenni soha meg nem szünnék.* Meg volt a vetés. Itt van a nyár. Kezdődik az aratás. Ha azonban ez nem hozza meg a kívánt eredményt: a miatt nem szabad Isten ellen zugolódunk. Gondoljuk el csak mi lenne akkor, ha még ennyi se lett volna. Isten maga az igazság. Áldásait is igazságosan osztogatja. Kérdés, hogy mi többet érdemlettünk-e, mint a mennyit nyerenünk. A testi munkát mindenki megtette a maga ereje szerint. De, vajjon úgy munkálkodott-e lelki-

leg is? A legtöbb ember, míg mezeje munkálására mindent megtett, hogy gazdag aratást reméljen: lelkét egészen parlagon hagyta. *Higyjétek meg, mond az apostol, az Isten meg nem csufollatik, valamit ember vetend, azt aratja. A ki vet az ő testének: abból arat kárhozatal. A ki vet az ő lelkének, abból arat örökélet.* A szép magyar föld lakószai többnyire csak a testnek vetetnek: mégis gazdag aratást akarnak várni. Pedig a testi és lelki aratás szorosán össze függ. A rest ember mezeje parlagon marad. A szorgalmas munkás földjét Isten meggazdagítja. De, *a szorgalmas munkás rendesen istenfélő ember is.* Az istenfélő embernek pedig a kevés is sok, mert tudja, hogy az sem az ő érdeme, hanem Istené. Emberé a munka, Istené az áldás, így tartja a közmondás is. Az istenfélő ember tehát megnyugszik a a kevésen is, és áldja Istent a kevesért is, mert tudja, hogy az a gondos Atya, ki az égnek madarait táplálja: eltartja őt is. Isten gondviselése soha meg nem szűnik. Abban kell tehát biznunk most is.

De még egy tanulság következik. Az apostol azt mondja, hogy *megtanultam a bőségben szükkölni, a szükségben bővölni.* Komoly intés ez reánk nézve is. A magyar ember éppen a *takarékosságot* nem ismeri. József a hét bő esztendő fölöslegét eltette a szűk esztendőkre. Hányadik ember követi a József példáját? Az idejé szűkebb termés tehát *egy intő jel* Istentől arra nézve, hogy legyünk takarékosak. Ha ezt az intő jelt meg tudják érteni, nem esszük zugolódással a mi kenyereinket, hanem a kevesért is hálát adunk Istennek. Fogadjuk tehát hálásan Isten adományát. Senki se vágja addig az ő sarlóját gabonájába, míg Istennek hálát nem adott. A ki Istenbe vetett hittel arat, azzal azt cselekszi Isten, hogy az ő vékájából a liszt soha el nem fogy.

Vajda Ferencz.

A hittan köréből.

IV.

Istennek nincs szüksége ránk; de az emberek nem lehetnek el nélküle: innen van, hogy az emberek minden időben, minden helyen vágyódtak Isten után, mint vágyódik a gyermek atyja és anyja, a vándor kedves hazája után. Miképen kívánkozik a szarvas a folyóvizekre, aképen kívánkozik az én lelkem te hozzád óh Istenem (42: Zsolt. 2.) így énekel Dávid s ezzel minden ember lelkének örök vágyát fejezi ki.

Mivel pedig az egész emberiség keresi Istent, azért könnyen felfogható, hogy nem volt és nincsen nép, melynek vallása ne volna, noha nem egy nem ugyanazon vallása van. Négy fő vallás uralkodik az emberek között a pogány, a zsidó, a keresztyén és a muhammedán vallás. A pogányok vallása csak merő természetvallás; a zsidó és keresztyén kijelentett vallások, minthogy Isten az ő szent lelkével megvilágosított férfiak által hirdette jelentette ki azokat; a muhammedán csak állítólagosan, de nem igazán kijelentett vallás, mert a mi benne igaz az a keresztyén vallásból van véve, a mi benne hamis azt magáéból adta hozzá Muhammed.

Mégis csak szégyen volna, ha okát nem tudnám adni, mi sokkal jobb és becsesb a keresztyén vallás, melynek hive vagyok, az itt említett vallásoknál. Szép, de nem elég, hogy azt mondjam mit egy bölcs mondott, ki így hasonlította össze a három vallást: A pogányság a csillagos éj, a zsidó vallás a hajnal (a bucsuzó éj, a szürkülő nappal) a keresztyénség a világos nap; mert

a hasonlat mindig sántikál, csak az okok azok, melyek döntenek, ha szilárd meggyőződéshez kívánok jutni.

Állítsuk szemközt a pogányságot és keresztyénséget. Azon ósvágy, mely az ember keblében Istent szomjuhozza, nagyon könnyen eltévedhet. Ez történt a szegény pogányokkal. Istent keresték, de oly dolgokban, melyek hozzájuk voltak hasonlóak, sőt sok részben alattuk állottak. Keresték Istent az égen a csillagokban, a földön az emberekben, elemekben, állatokban, sőt még fában és kövekben is. (Rom 1, 26.) Így lőn, hogy sok istenök volt és minden népnek, sőt minden embernek saját istene. Mind e mellett ennyi Isten között nem tisztelték az igaz Istent, mivelhogy a teremtő helyett a teremtményt, az élő Isten helyett holt és néma bálványokat imádtak. (Bir. 6. 31. Rom. 1, 23. 25.) Isten igaz valója ismeretlen maradt előttök; innen az Ap. Csel. 17. részében olvasható és olvasásra méltó azon jelet, hogy »az ismeretlen Istennek« is oltárt emeltek, attól tartván, hogy számtalan isteneik tán még sem volnának az igaz Isten.

A keresztyénség ellenben ezt vallja: »csak egy Isten van, minden emberek atyja, és ez lélek és élő Isten.«

A milyen volt a pogányság istenismerete, olyan volt istentisztelete is. Ők is imádkoztak isteneikhez: de igazán azt sem tudták, hogy melyikhez forduljanak már a sok közül. Az istenek szerintök különbözők voltak s így az egyik rossz néven vehette volna, hogy a másikat jobban imádják, mindnyáját egyiránt pedig csak nem lehet imádni. S mivel fejezték ki imádásukat? Áldoz-

TÁRCZA.

A husvétii legatus.

Rég volt, ép husz esztendeje történt. Mi, a n.-enyedi papnövendékek nagy esemény előtt állottunk, elkövetkezett a legáció fogás ideje. Minden ifju érdeklődéssel igyekezett a kollegium nagy termébe; hol a senior felírta a táblára a választandó egyházak nevét és azután idősbség szerint történt a választás, a husvétii szent ünnepekre.

Én akkor negyedéves papnövendék voltam. Így, bár az idősebbek között és a jobb egyházak közül választhattam volna, mégis nem választottam. Kiváncsian kérdezték is a fiuk: hát te nem akasz legációba menni? Nem, — felelém — mert én husvétba otthon akarok lenni, vőfély leszek egy rokonom lakodalma.

Azután eljött a várva-várt szünidő és a tanuló ifjuság szétröppent, mint vidám madársereg, a szélrózsa minden irányában.

Én is haza mentem. Oh, bizony édes boldogság is az, a mikor a deák visszazárlhat otthonába! Mennyi szeretettel, gyöngédséggel várják a szülőök és a testvérek! — De a falu népe is örvend a diákoknak; megélnkül a község, kivált ott, a

hova sokan mennek haza. Az én szülő községemből, akkor került ki diák gyerek bőven; volt is a szünidőkön vigság, de mennyi!

Még a Tiszteletes Ur is örvendett a szünidőnek, mert hát volt a ki predikáljon. Egy-egy predikációt el-el mondogattunk, a család és a falu nagy gyönyörűségére. Mert, szó a mi szó, büszke is ám a falu népe az ügyibe való diákra. Jaj, milyen szépen beszél, de aranyos a szája, — mondogatják — bizony, bizony még híres ember lesz belőle, a falu dicsőségére!

Én is sokszor predikáltam Gy.-ban és a falu népe mindég nagy jóakarattal és lelkesedéssel fogadta azt. Történt, hogy e szünidőn is, ép én predikáltam Nagypénteken délelőtt. A templomból kijövet, midő a rektram biztosított, hogy igazán gyönyörű is volt az a beszéd; egy sürgönyt adtak át nekem.

Felbontottam és meglepetéssel olvastam theologiánk igazgatójának néhai Dr. K. Ö. tudós professorunknak utasítását, hogy miután N. N. papjelölt próba predikációra kell, hogy menjen az ünnepen, engemet küld ki U. T.-i legátusnak.

Barátaim, a diák had, csakhamar megtudták a hirt és nagy bölcsességgel, megszivlelendő kedves rábeszélő szavakkal biztattak, hogy ne menjek azért sem. A leányok már indokot is találtak: sürgönyözze meg annak az Igazgatónak, hogy

tokkal, azaz ha bűneik büntetését akarták elkerülni, tehát isteneiket megengesztelni, — a szegény állatok vérént ontották ki s ezeket mutatták be isteneiknek, mint vélték, kedves áldozat gyanánt.

De a keresztyénség azt kívánja, hogy ha már áldoznunk kell, szívünket kell feláldoznunk Istennek, azaz a szívnek minden érzelmeit, vágyait, teljes akaratát Isten akaratának rendelnünk alá. Mert így szól a próféta: Ime az engedelmes-ség jobb az áldozatnál, s jobb az ő szavának megfogadása, hogynem mint a kosoknak kövérei. (Sám. 15, 22.)

Állítsuk szemközt a zsidóságot és a keresztyénséget. Mind a kettő sokban megegyező. Már az ó-szövetség azt tanítja, hogy csak egy Isten van 5 Mos. 6, 4., hogy az Isten lélek, hogy mindenható, mindenütt jelen való, mindentudó, főbölcseségű, szent, igazságos és jóságos. Hanem ha így mindenik isteni, kijelentett vallás, nem felesleges-e valamelyik, vagy mindenkinek ugyan azon értéke van-e? Nem, hanem a zsidó vallásnak elő kellett a keresztyén vallást készítenie. Ábrahám Ján. 8, 56 szerint nagy kívánsággal kívánta látni az Urnak napját. Mózes prófétáról jövendől, kit Isten támasztand Israel népe közül s utasítja a népet, hogy azt hallgassa, 5 Móz. 18, 15. Simeon Luk. 2, 26—32 nem vár többé semmit a világtól, a mióta meglátta az Urnak ama Krisztusát. Isten magát Mózes által csak annyiban jelentette ki, a mennyiben a zsidó nép akkor e kijelentést felfogni képes volt. Valamint a szembeteg megvakul, ha a teljes déli napba néz, úgy az emberek is, ha Krisztus, a világ világossága Ján. 8, 12., az emberi léleknek e napja, már

beteg és punktum. A fiuk replikáztak — és rézpor.

Hát a menekülés módja, bölcsen volt kigondolva az igaz. Csak egy volt a bökkenő. Bár mennyire csavartam is az eszemet, nem tudtam egyetlen példára is akadni a mikor egy legátus maródit jelentett volna. — A legátusok nem szoktak betegek lenni. . . És most én legyek, a Kronikások gunyjára, az első nyomorult? Nem, azért sem leszek, — elhatároztam hogy menyek. Ne mondhasák a T.-iek, ime egy unikum. Inkább mondja a Gy.-i ifjúság, — mindkét nemet értem, a végén is ember ide-oda, megleszünk mi nála nélkül is.

Igy vett az én husvétii ünneplésem más irányt, így lett az én vőfélységem, minden reményeivel, köd és pára.

Ünnepszombatján este, mint bevégzett legátus, felültem a vonatra és haladtam célom felé, magamba elmélkedve ünnepi beszédem felett. Éjfél után érkeztem meg Gy. állomására. Kiszálltam, körülnéztem . . . sehol semmi utazó alkalmatosság. Hallgatagon néztem be a néma éjbe, és elgondoltam, vajjon nem lett volna-e jobb, ha a gyerekekre hallgatók otthon? Néztem, néztem mint a csodaváró, hátha nem is sült galamb, de egy kocsi repülne felém. — És tényleg csakhamar távoli kocsizörejt hallottam és a zörejt mind erősebb lett. Nehány perc múlva egy, egyfogatos szekerecske állott meg előttem. Gazdája kérdezte tőlem, meg-

Mózes idejében megjelent volna. A különbség a két vallás között a következő főpontokban áll: 1) a zsidó vallás az isteni kijelentésnek csak egy részét foglalja magában, a keresztyén pedig az egész, a teljes kijelentést. Mindenik azt tanítja, hogy Isten, a szent Isten, az emberek bűnösök és így szükségük van a bűnbocsátó kegyelemre: de míg az egyikben Isten a megengesztelendő, a másikban Isten mint a Krisztus által megengesztelt, velünk kibékült Isten és Atya jelenik meg; amott a megváltó váratik mint eljövendő, itt a megváltó megjelent és lakozott közöttünk és látók az ő dicsőségét; amott folytonos áldozatok, itt Krisztus tökéletes áldozata az ő halálában; ott jövendölés itt teljesülés. — Csak félig igaz azon állítás, hogy Isten az ó-szövetségben mindig mint erős, szigorú boszuálló, az ujbán pedig mint szerető Isten lép fel. Vannak az ó-szövetségnek helyei. Esai. 49, 15. 2. Móz. 34, 6. 7. 145. Zsolt. 8. 9. sat., melyek Isten jósága felől vonzalmasan szólnak, és viszont az új-szövetségben oly helyek, melyek Istent megemészítő tűznek (Zsid. 12, 29.) nevezik s Isten keserű haragjáról beszélnek Ján. 3, 36. Rom. 1, 18. Az igaz a dologban az, hogy az ó-szövetségben Isten szentségére fektetik a nagyobb súly, a végett, hogy az emberek bűnök megismeréséhez jussanak, ellenben az új-szövetség jobban kiemeli Istennek szeretetét, hogy Istennek jósága és kegyelmessége az embereket a megtérésre édesgesse Rom. 2, 4.

2) A zsidó vallás csak egy egyetlen népnek volt, a keresztyénség az egész világnak van szánya; amaz egy népnek, emez a világnak vallása. Világvallás pedig a keresztyénség azért, mi-

jött-e már a vonat? Elisment — felelém — itt csak egymagam szállottam ki. No, akkor vissza is mehetek a városba — mondá — mert nem jött meg vendégünk. Vendégük, mondám, igaz hogy nem jött meg, de engemet bevihetne azért, mert én vagyok az U. T.-i legátus. Szívesen Uram, felelé. Felültem s beszélgetés közbe beértünk a városba.

Késő éjszaka volt, ezért a paphoz nem akartam bekopogtatni. Tanácsot kértem tehát gazdám-tól, hogy melyik vendéglőt javasolja éji szállásul. Azt javasolta, hogy utközbe esik egy vendéglő, ott még nyitva lesz, mert ott a csizmadia mesterek czéh vacsorán vannak összegyűlve, oda betérhetek. A célpontnál szíves gazdám-tól bucsut vettem és betértem a vendéglőbe. Ott, a nagy szobában egy hosszú asztalnál körülbelül 20 polgár vígan poharazott. Leültem magam is, egy mellék asztalka mellé és a vendéglőstől vacsorát meg szobát kértem.

Míg vacsoráltam, észleltem, hogy a polgártársak gyanus szemmel tekintgetnek felém, sőt megjegyzéseket is tesznek. Ugy véleményeztek rólam, hogy: bizonyosan vigécz az ipsé!

Midőn azután véleményükben jól megcsontosodtak, egy nagy bajuszu atyafi felkelt helyéről méltóságosan, hozzám jött és szólt: Hallja az ur, menjen el innen tisztességben, mert ez polgári vendéglő, itt idegennek nincs helye!

(Folyt. köv.)

vel tanai az egész emberiséget illetik, mindenki által követhetők, minden népben minden égalj alatt; mert az emberi lélek örök vágyait a legteljesebben elégítik ki. A keresztyén vallás jövője is az, hogy világvallás maradjon, hogy meghódítsa az egész emberiséget, mignem az Úr ígérete szerint leend egy akol és egy pásztor Ján. 10, 16.

3) A zsidó vallás csak egy bizonyos ideig adatott, mignem, »az idők teljességében« a keresztyénség felváltaná, emez ellenben minden időkre, egész az öröklétig kihát. 5 Móz. 18, 15. Jer. 31 — 33. Krisztust Pál apostol Rom. 10, 4. »a törvény végének« nevezi s a zsidókhoz irt levél első verse szerint Isten, miután sok rendben és sokképen szólott volna régen az Atyáknak, az utolsó időkben szólott nekünk az ő Fija által. Ujabb kijelentést, mely a Krisztus tudományának javítása, kiegészítése volna, nem várhatunk. Az Úr mind azt, a mire üdvösségünk tekintetében szükségünk van, kijelentette nekünk. A nagy reformátorok nem a bibliát, nem a Krisztust akarták reformálni, hanem minket a biblia valódi alapos ismeretére vezélni; nem az ő nevüket akarták kiemelni, hanem mindenben a Krisztusét, mint a ki Mát. 23, 8 st. »egyedüli Urunk és mesterünk.«

Az evangy. térítés nagy feladata épen az, hogy a keresztyénség lassankint de biztosan diadalmaskodjék a pogány és zsidó vallás felett. Messze vezetne elősorolni mindazon hajmeresztő tévelygéseket, melyeket a keresztyén vallásnak a pogányok közül ki kell irtania; valamint nehéz elősorolni mindazon eredményeket is, melyeket e téren a térítés felmutathat.

Mindenikre nézve csak egy példát idézünk.

»A négek közt a bálványimádás mindeütt. Mindenből bálványt készítenek, ügyetlen farragványaik, melyeknek emberalakot adnak, állatok mint a tigris, a kigyók stb. fák, hegyek, folyamok, sőt botok, fazekak, palaczkok, cserepek, csontok, szarvak, eltört kések és fegyverek, még a dugaszok is imádásuk tárgyai. Minden országnak meg van a maga bálványa és minden egyes embernek ismét a maga külön bálványa. Ebben biznak, ehhez folyamodnak, ennek áldoznak, edelét és italt raknak elébe, tiszteletére állatok, sőt gyermekek vérért ontják, az ikergyermekeket pedig kivétel nélkül megölik előtök. — A siámok beteg rokonaikat, ha haldokolni kezdenek, a házból kivetik, nehogy haláluk után mint lelkek jelenjenek meg s báborgassák a házat. A szülők kivált ha szegények, eladják gyermekeiket. Chinában csak a fővárosban több ezerre menő csecsemő gyilkoltatik meg évenként. A batták Sumatrán emberevők, kik foglyaikat vagy halálra ítélt gonosztevőiket megeszik. A dajakok közt Borneon senkinek sem szabad megházasodnia, ki háboruban, vagy orozva legalább egy embert meg nem ölt. — Indiában a Ganges folyam szentnek tartatik, vize a benne fürdőnek vétkét mossa le, kinek-kinek szent kötelessége bucsut járni ezen szent folyamhoz. Áldozatokkal is tisztelik. Egy a Gangesnek szentelt ünnepen — beszélnek a térítői tudósítások — egy atya, hat éves gyönyörű fiát

vezette a parthoz, s miután virágkoszorúval felékesítette volna, bele ment vele a folyamba, magasra emelé karjai között s e szavakkal: »Ó Ganges anya! e gyermek a tied, neked áldozom fel azt!« a népnek örömrivalgása közt a vízbe dobá.

Halljuk most mit ír Duperrey francia tengerutazó a pogányságból a keresztyénség kebelébe áttért Tahitiakról: »Mi egészen más élet van itt jelenleg, mint Cooknak*) korában! A térítők a lakosok erkölceit egészen átalakították. A bálványimádásnak semmi nyoma. A viszony a férfiak és nők között szentebb, gyengédebb. A házasságok úgy kötöttek mint Európában s tán még szentebbül tartatnak meg. A nők most — nem úgy mint előbb — férjikkel egy asztalnál esznek; a régi véres villongások, melyek a nemzetségek békeségét feldúlták, egészen megszűntek, s az emberáldozatnak legkisebb nyoma sincsen többé. A benszülöttek most mindnyájan tudnak mind olvasni, mind írni, s nyelvökön irt és nyomtatott könyveket olvasnak, mindenek felett a bibliát. Gyönyörű templomokat építettek, melyekben hetenkint kétszer gyűlnek egybe s feszült figyelemmel hallgatják a lelkészt, a mint ez az írást magyarázza. Gyakran láthatni, hogy egyesek a szentbeszéd egyes részeit feljegyzik maguknak.« stb.

Semmikép sem mondunk szertelent, sem olyast miről félnünk kellene, hogy gondolkodó hitsorsosaink tagadni fognák, midőn azt mondtuk, hogy a családi erények, a mindenre hasznos kegyesség, az élet minden viszonyait megszentelő vallásosság, azon mértékben szálltak alább közöttünk, amely mértékben megszűnt a bibliának olvasása, magyarázása és tanulása s vele a házi istentisztelet közöttünk. Vajha midőn azon erkölcsi jótékony változást olvassuk, melyet a biblia a népek életében eszközölt, azt kérdjük magunktól, nem lenne-e általa szívünkéből és körünkéből is számtalan tévelygés és vétek kiüzve, ha forgatnók, olvasnók azt és a szent helyeken feszült figyelemmel hallgatnók annak magyarázatát.

Adja a jó Isten, hogy e kérdés felett komolyan gondolkodjunk és a szentlélek segedelmével ne csak méltó választ adjunk magunkban reá, hanem e válasz kifejezve is legyen életünkben.

*) Hires tengerész.

Aratás előtt.

Atyánk, ki a mezőt megáldod,
Adsz harmatcseppet, napvilágot,
Hogy minden élő a világon
Eledelére rátaláljon.
Ugy a piczinyke kis bogárka,
Mint a teremtés koronája.

Áldásod im' megint kitarva:
Szem van a lehajló kalászba,
Népednek omló verejtéke
Sokszor hullott a föld rögére;
De ime nem hullott hiába,
Áldás fakadt a nyomába.

A reménnyel szántott barázda
Most a vig aratókat várja.
De míg munkába kezdenének
Buzgó imában kérnek téged:
Óh, ha az áldást megmutattad,
Engedd örömét érni annak! *G. Diószeghy Mór.*

Isten igéje.

A mindennapi kenyér.

(Máté 6. 11.)

»A mi mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma.« E sóhajtással tekint most aratás

fészket, a melyben új erőt szerezhet az élet rideg és sokszor kegyetlen harcához, — a táplálékot, a mely pótolja az elvesztett erőt. — Igen, sok százféle apróságból áll ez a mindennapi kenyér és mi egy szóval kérjük azt minden részletezés nélkül a menyei atyánktól.

Tőle kérjük, mert csak ő adhatja meg. — A ki játszik a napsugarakkal, a kinek hatalmában áll megindítani az égnek csatornáit, a ki szelid essővel nyithatja meg a szomjúságtól eltikkadt virágot és fűszálat, a ki a hervadó kalászra gyöngyszinekkal pompázó harmat esepet bocsáthat s az egész mezőt bevonhatja ezekkel az üdítő gyé-

előtt a munkás nép az ég felé. — Várjuk az égből jövő áldást, várjuk bizalommal, mert tudjuk, hogy a kegyelemnek Istene, a mi jóságos menyeyei atyánk nem feledkezik meg az ővéiről ez évben sem.

Erre a várakozásra Jézus tanított meg minket, a mikor az ő imádságában megmutatta nekünk az utat, a melyen az égnek áldásait lehozhatjuk erre a szegény földre.

Mert a mindennapi kenyér a földi vagyonnak jelképe. Nemcsak a betevő falatért könyörgünk e kérdésben Istenhez, hanem mind ama javakért, a melyet e földi életünk s testi fentartásunk tovább folytatására szükségesek.

Az ember saját ösztönénél akaratanál fogva is rá van utalva, hogy küzdve, fáradva s dolgozva keresse meg testi szükségletét, a ruházatot, a mely védi az időjárás viszontagságai ellen s a mely szebb s nemesebb külsőt ad a természetes embernek, — a mindennapi lakó helyet, azt a puha

mánt szemekkel, — a ki mindezt megteheti, csak attól várhatjuk az áldást.

Add meg az én kenyéremet óh Uram! Hogy élvezhessem az én verejtékem gyümölcsét s hogy ne legyek rászorulva más kenyérére. Óh mily borzasztó keserű a kegyelem kenyér! Minden falatját fájó könnycsepp keseríti meg, minden morszájához kinzó szemrehányás és keserves sóhajtás tapad.

De nem csak az én kenyéremet kérem óh Uram, hanem add meg a mi kenyérünket is. Hadd legyen másnak is, ne csak nekem. Legyen az én felebarátomnak is, a ki szintén olyan erőmegfeszítéssel, a ki éppen olyan becsülettel és tisztességgel igyekszik megszerezni mindennapi szükségletét, mint én. Ha megáldod az ő munkáját, nem irigylem, sőt inkább örvendek az ő előmenetelén. — Óh nézz arra a koldusra, a ki öszertheskadva jár házról-házra, hogy napról-napra tengethesse életét, nézz arra az öregre, a kinek

már gyenge a karja a munkára. Adj óh Uram az én szomszédaimnak, az én barátaimnak, adj az én ellenségemnek is.

A *mindennapi* kenyeret kérjük. Nem sok esztendőkre való javakat kérünk, nem kincsekben való duskálásért eszedezünk, csak rövid időre való gondozásodért könyörgünk. Addig a míg új munkát kapunk, a míg új forrást szerezhethünk, a míg más fordulatot kap életünk.

Ebben a szóban »mindennapi« benne van az az intés is, hogy elégedjünk meg azzal, a mit birunk s ne kinozzanak bennünket az elérhetetlen vágyak. »A pénznek szerelme minden gonosz-ságnak gyökere« mondja Pál apostol.

Oly kevés kell egy embernek, ha az ő szükségleteit korlátozni tudja. Mily boldogság az, ha az ember kisebb örömet is nagy gyönyörűséggel és nagy hálával fogad el a minden jónak adójától, az Istentől. Nem kinozza lelkét az elégedetlenség, az irigység pokla; — nem dulja fel keblét a kapzsiság szenvedélye. Csendes az ő álma, nyugodt az ő nappali munkája. Nem igyekszik rohamosan meggazdagodni, hanem takarékossággal s szorgalommal igyekszik jövőjét biztosítani.

A gyors meggazdagodási vágy a mai kor-nak a legveszedelmesebb betegsége. Bünt-bűnre halmoz s egyik igazságtalanságot a másik után követi el.

Szenvedélye Belkápráztatja s nem látja az igaz, helyes utat. Tönkre teszi önmagát, családját, egészségét, lelkiismeretét, jó hírnevét s becsületét.

Nézzétek meg csak azt a kirabolt kártya játékos, a kit a szenvedély vitt a játék-barlangba. Arcza lázban ég, vonásai szét vannak dulva. Nézzétek a tönkre ment kereskedőt, a ki család uton akart hirtelen meggazdagodni. Tekintsetek az elhanyagolt háztájjra, a kétségbeesett nőre és gyermekre, bizonyára meg fogtok rettenni a kapzsiság borzalmas következéseitől.

Ezzel szemben mily lélekemelő a jámbor és istenfélő ember életének szemlélése. Boldog Istenben, mert szive inkább óhajtozik a menyeyi kincsek után. Célja az, hogy lelkét, szellemét képezze, életét javítsa és szívet nemesebbé tegye. Mintha az örök életre készülne előre. Megelégszik a mindennapival s így nem zavarják meg a földi gondok lelkének nyugalmas harmóniáját.

Istennek áldását vidáman fogadja és használja el. A hálaadás megfűszerezi a kisebb, örömet is s nagygyá teszi a csekélyebb adományt is. Hiszen nincs szüksége sokra, a zöld fű, a puha pázsit az ő palotájának diszszőnyege. Mi az ő gazdasága? Egy hűn szerető nő, a kivel bajt és örömet megoszt, — egy kedves gyermek, a ki fényes szemével reá mosolyog, a csendes álm, a mely új munkára erősíti. Ily kincsnek birtokában nem cserél Dárius gazdagságával sem a jámbor, istenes ember.

Oh add meg jó Isten, mindenkinek az ilyen mindennapi kenyeret!

Világkrónika.

Japán-orosz háboru. Az elmúlt hét sem hozta meg a száraz földön a döntő ütközetet. Annyit azonban megtudtunk, a szűk szavu tudósításokból, hogy a japán második és harmadik hadsereg egyesült. Célja most az, hogy harci vonalukat összekössék a Kuroki hadsergével, s aztán együttesen támadják meg Kuropatkint.

A tengeren is kezd bonyolodni újból a helyzet. Skridlov újból kitört Vladivosztozkból és bombázni kezdte Genzán koreai várost. A város ugyan nem képez tengeri erődöt, de védelme mégis leköti a japán tengeri és szárazföldi erőt. A japánok zugalódnak is Kamimura tengernagyra, hogy ismét kiszökhetett előtte Skridlov.

Port-Arthur ostroma foly. De ugyan lassan megy, mert az oroszok számos külső erődítménnyel vették körül a várat. A japánoknak ezt mind rendre kell elfoglalni.

Találkozó Kielben. Az angol király egy hatalmas hajóraj kíséretében meglátogatta Vilmos német császárt a kieli tengeri kikötőben. Vilmos igen szívesen fogadta királyi vendégét és megmutogatta hatalmas hadihajóit, mintegy jelezve: ime, nekem is van, ha neked van. A látogatást fényes ünnepek követték. Hogy mit végzett a két hatalmas uralkodó, azt csak a titkos tanácsosok tudhatják.

Nagy jégvihar Moszkvában. Moszkvában és a környékén nagy vihar dult erős jégveréssel. Sok gyárkémény beszakadt és megsérült, több épülő ház elpusztult és néhány templom kupolája is lerepült. 10 óráig a kórházban 85, jórészt a jégtől megsebesült személyt szállítottak be. Eddig megállapították, hogy a jég Moszkvában három embert agyonvert. Hír szerint a környékbeli falvakban 150 embert pusztított el a jégverés.

Egyházi élet.

Értekezleti közgyűlés. Az udvarhelyi ev. ref. egyházmegyei »Egyházi Értekeztet« jun. 30-án tartotta meg ez évi rendes közgyűlését H. Szentmártonban. Valóságos ünnep volt ez a nap Szentmártonra és vidékére nézve. Udvarhely felől 12 kocsin érkeztek a vendégek papok és világiak nagyon szép számban, kiket a község végén a helybeli és bágyi egyesült polgári zenekar hangjai mellett, Hegyi Péter üdvözölt szép beszéddel. A választ az érkezők nevében Menyhart András egyházi elnök tartotta meg. Alig, hogy bevonult a menet és megtörténtek az elszállásolások: kezdődött az istentisztelet, melyen Kónya Kálmán h. vallás tanár és Vajda Ferencz udvarhelyi lelkész tartottak felemelő imát és beszédet. Az Értekeztet közgyűlését dr. Gyarmathy Dezső világi elnök nyitotta meg történelmi eszmékben gazdag beszéddel. Fejes Aron koll. tanár szép, magas szárnyalású előadást tartott. Lajos János titkár jelentéséből megtudtuk, hogy az egyes egyházközségek igen szorgalmas hitépítő munkásságot fejtettek ki. Elöl járt a székelyud-

varhelyi egyház, mely számos igen sikerült egyházi estélyt rendezett. A folyó ügyek letárgyalása után közebed volt, melyen igen szép tőzstok hangzottak el. Este a megjelent vendégsereg hangversenyre gyűlt össze az unitárius iskola termébe. Itt is bőven volt része a közönségnek szórakozásban. Az egyházmegye derék tanító kara igen szép énekeket adott elő. Lányi Rózsika és Márton Árpád remek szavalataikkal, Kónya Kálmán szép énekkel és dr. Gyarmathy Dezsőné művészi zongora játékkal gyönyörködtette a közönséget. Jól esett látnunk, hogy az egész ünnepély lefolyása alatt ott voltak az unitárius lelkészek, kik a reformátusokkal együtt a legnagyobb egyetértésben vezetik azon vidék népét. A szépen sikerült ünnepély rendezéséért Hegyi Péter ottani ref. lelkészletti a dicséret.

»Gurum«, — ez után őt akarom imádni, — neki fogok engedelmessé válni. — Lássuk, mit parancsol!

Felnyitotta az evangéliumot s ezt olvassa: — »Keresztelkedjétek meg a Jézus nevére.« — De hogyan tehesse, mikor keresztelést soha életében nem látott?

Nem jött zavarba. Nap-nap után, hűségesen leszállott egy vizgyűjtő medenczébe, szeméit az égre emelte, s minden szónál testét a vízbe merítve, mondá: »En meg keresztelkedem az Atyának a Fiunak és Szentléleknek nevében!«

— Ki mondja, hogy ez embert nem Isten maga keresztelte?

De halljuk tovább. Olvasgatva az új »Guru« tanításait, ime ezt találja: »Vegyétek és egyétek ez az én testem.« Továbbá: »E pohár az új-szövetség az én vérem által, ezt cselekedjétek valamennyiszer isszátok az én emlékezetemre.« — Egyszerű eszével annyit megértett, hogy Jézus Krisztus halála emlékére ennie és innia kell.

Vajjon mit cselekszik?

Mindennap, mikor az ő rizsből készült szegényes eledelét elköltötte, így szólott: »Ezt Jézus Krisztus halála emlékére eszem.« — Azután egy kis vizet ivott és mondá: »Azért iszom, mert Jézus Krisztus érettem meghalt!«

Szolgái az evangéliumnak!

Vajjon akadna-e köztetek egy, ki megtagadná a szent vendégség kenyerét és borát e szegény embertől, — kinél talán senki sem részesült igazabb módon az Ur vacsorájában? ... —

Francziából: *Molnár Imréné.*

Miért...

Miért nem lehet minden ember boldog?
Mért oly borús némelynek végzete?
Vajon a sors az igaz boldogságnak
Akadályul gátat miért vete?
Miért van a szívbe olyan szerelem
Melynek tárgyva ismét másért hevül?
Hiába kergetjük a boldogságot
Az elfut előlünk hűtelenül.

Hiszen az élet úgy is olyan rövid!
Mindenki siet boldogabb lenni,
Miért is kell hát sok-sok ifju szívnek
Minden reményről csak lemondani?
Mért fáj az élet sok mosolygó arcnak?
S hányan hullatnak titkos könnyeket!
Miért van? hogy a kik megérdemelnék
Azokat a világ nem érti meg.

Talán ha e világon mindenkinek
Szívébe költözne a szeretet,
Ha nem dülne köztünk viszály, s irigység
Boldogabbá tennénk az életet.
Ha szív a szívből igaz boldogsághoz
Megtalálná az igazi utat,
Bizva váránánk reményteljes jövődöt
S elfelednénk a keserű multat.

Koty Muriska.

Kegyesség útja.

Szükség törvényt ront.

Egy indiai hittérítő beszél a következő, s a maga egyszerűségében megható kis történetet. — Utközben találkozott egy benszülött emberrel, ki a hittérítői állomásoktól nagyon messze lakott, — s életében soha sem látott hitoktatót.

Am de a bibliát ismerte. Szívesen és gondosan olvasta, s mikor Jézus Krisztus tanításából Istent ismerni tanulta így szólott: »Nem Guru« az igaz Isten, kit eddig imádtam, ez az igaz és hatalmas Isten, kit e könyvtanít. Ő legyen az én

Felhívás elfizetésre

Mit olvassunk? A ki üres óráit hasznos és tanulságos olvasmányokkal akarja eltölteni: az rendelje meg *Székelyudvarhelyről, a Becsek D. Fia könyvnyomdájából* (Árpád-utca 3. szám) a »Vasárnap« című képes ujságot.

A »Vasárnap« a legtartalmasabb református, keresztyén képes családi ujság. Nemcsak az egyházi élet folyásával ismert meg, hanem a hazai és külföldi eseményeknek is hű tükre. *Verzerczikkei* rendszeren valamely egyházi vagy társadalmi kérdést tárgyalnak. Más közleményei *közhasznú* ismertetések, egyházunk multját, küzdelmeit tárják elének, hogy azokból tanuljunk. *Isten igéje* cím alatt minden számban egy kis bibliai elmélkedést hoz, mely lelkünket Istenre és az ő szent fiára Jézusra fordítja. *Verseit, tárczaticzikeit*, egyházunk legkiválóbb írói írják. A *Kegyesség útjában* és a *Hasznos tudnivalók* között bő lelki és testi tanácsokat osztogat. *Vegyes hirei* mindig a legfrisebb hazai ujságokat hozzák. *Szeretet munkájában*, könyörülő szamaritanusként, kötözi, gyógyítja a fájó sebeket. *Képei* szépek és képmagyarázatai mindig tanulságosak.

A »Vasárnap« az egyetlen ujság, mely *összekötő kapcsolatot* képez a templom és a családi élet

között. Célja az, hogy minden emberi érdektől menten, az igazság, a hit és a szeretet erejével egyházunkat építse minden családban. Ezért különösen a szorványokban valóságos apostoli munkát végez.

A »Vasárnap« pártolása és terjesztése egyet jelent egyházunk és hazánk szeretetével.

A »Vasárnap« előfizetési ára: egész évre: 4 korona; a hátra lévő félévre: 2 korona; negyedévre: 1 korona.

Előfizetési pénzek egy postautalványon — a melyre a nevet, állást, lakást és utolsó postát tisztán ki kell írni: *Becsek D. Fia könyvnyomdájába küldendők, Székelyudvarhely, Árpád-utca 3. szám.*

Mai képünkhöz.

A »Vasárnap« mai számában levő kép japán népviseletet mutat be. De, nem a köznép viselete az, hanem a *japán főuri világé*. Szegény embernek ott sincs módja, hogy az ördögi masina elé üljön és lekapassa magát. A gazdag megteszi itt is, ott is. Olvasóink összehasonlíthatják a mienkkel nemcsak a viseletet, hanem az arc ki-nézését is, mely bizony, nem olyan, mint az európai ember arcza.

Vegyes hírek.

Országgyűlés. A képviselőházban még mindig az ideai költségvetést tárgyalják. A vita előre láthatólag jul. 20-ig el fog tartani, s csak azután kezdődhetik a nyári szünet.

Budapest székesfőváros közgyűlése Eötvös Károly indítványára elhatározta, hogy feliratot intéz az országgyűléshez az iránt, hogy magyar udvartartás nélkül a civillistát (udvartartás költségei) ne szavazza meg.

Államsegély. Tallián földművelésügyi miniszter 1000 korona államsegélyt adományozott a választói kosárfonó-szövetkezetnek.

A sertésvész terjedése. A hivatalos miniszteri közlöny múlt heti száma szerint 1184 község van sertésvész miatt zárlat alatt.

Halálozás. *Hegyi Sándor* bonyhai lelkész társunkat súlyos vesztesség érte. Szeretett neje, *Sebesi Karolina* életének 55-ik, boldog házasságának 36-ik évében, múlt hó 27-én elhalt. Bánatos szívű lelkész társunk találjon vigasztalást a jó Isten gondviselésében s a szomorúságban is hirdesse a föltámadást, melynek hite fájó lelkére is gyógyító balsam lesz!

Nagy örökség. A napokban halt meg *Kassán Király Antal*, egy szikár agglegény. Mindenki azt hitte, hogy az öreg ur nagy szegénységben él, mignem halála után pár nappal a királyi közjegyző maga elé idézte az elhunyt közeli rokonait és értésükre adta, hogy az öreg ur nagy vagyon felett végrendelkezett. Két nagy tehermentes házat hagyott örökösének, azonkívül kabátjába 80.000

korona készpénz és egy 30.000 koronáról szóló takarékpénztári könyv volt bevarva. Ezenkívül 30.000 korona követelést hagyott örökösének. A vagyont az elhunyt két szegény, paraszt nővére öröklí.

Rémes gyilkosság. Budapesten dr. *Mauritz Gyula* két óráig volt jegyben *Kremmer Ilona*, szép hajadon leánynyal. Egyszer csak a leány vissza küldte a jeggyűrűt, mert szíve más fiatal ember felé hajlott, *Mauritz* sokáig kérte, hogy ne bontsa fel a jegyességet, legyenek egymásé. A leány nem tágitott. *Manritz* ekkor elkeseredésében revolvert vett, s a leány szobájába lopodva, előbb hűtlen jegyesét, azután magát agyonlőtte. Ifjak, jól meg-gondoljátok mit ígértek. Az adott szó szentségét meg ne szegjétek.

A székely ágyuöntők emlékezete. Kézdi-Vásárhelyen a múlt vasárnap szép ünnep keretében emléktáblával jelölték meg azt a helyet, ahol 1848—49-ben *Gábor Áron*, *Turóczi Mózes* és székely társaik hatvannégy ágyuöntő harangból és házi edényekből. Egyszerű öntőde volt, az bizonyos, de a hazának szüksége volt az ágyura: leleményességgel pótolták tehát, ami technikailag hiányzott. Az ágyuöntő telep ma is abban a karban van, mint volt ötvenhat évvel ezelőtt. A négy-szögletű udvart földszintes házak övezik. Az öntő gödör a telek északi oldalán van kiásva s mellette a katlan, a melyben megolvasztották az ágyuhoz szükséges érczet. Három és hatfontos romboló szerszámok kerültek ki a kis ágyuöntő műhelyből. Sőt a puskaport, gyutacsot és más szükséges holmikát is Kézdi-Vásárhelyen gyártották s ugyanott képezték ki a tűzértséget. A hatvannégy ágyu-ból ma már egy sincs meg. Néhányat a töröknek adott egy tűzértiszt *Verestoronynál*, többet az *Oltba* és *Feketeügybe* sülyesztettek, nagyobb részét azonban az abszolút uralom idejében semmisítették meg. A székelyek szívéből azonban semmi sem tudta kiölni dicső elődeik emlékét. Bizonyítja ezt az ünnep is, a mely *Julius 3-ikán* folyt le Kézdivásárhelyen.

A hős pásztorfiu. Óriási felhőszakadás jűhögött a minap a Newyork-newhaveni vasuti töltés mentén, amely *Harrington*-tól husz kilométernyire egy darabon teljesen alámosta a töltést. A vihar két kis pásztorgyereket is kint lepett meg, kik a töltés alatt átvezető alagutban kerestek menedéket. A vizár azonban innen is kikergette őket. Ekkor látták, hogy a töltés nagy darabon el van mosva, ugyszintén azt is, hogy messziről hosszú személyvonat közeledik a veszélyes hely felé. Az idősebb fiu, a tizenkétéves *James Grillet*, átvértve a veszedelem nagyságát, letépte magáról vörös ingét s azt lobogtatva rohant a személyvonat felé. A gépész a gyermek kiáltozásából és jeleiből veszedelemre következtetett s gyors fékezéssel sikerült a gyorsan robogó vonatot 50 méternyire a töltés megrongált részétől megállítani így a gyermek lélekjelenlétével a vasuton levő nyolczszázötvenkét utas életét mentette meg és sok százezer dollárnyi kárt háritott el. A kis pásztorfiut most hősként ünneplik s részére nemzeti gyűjtést rendeznek Amerikában.